

SARIMSAK

Ocak 2021

Dünya Sarımsak Verileri (bin ton)

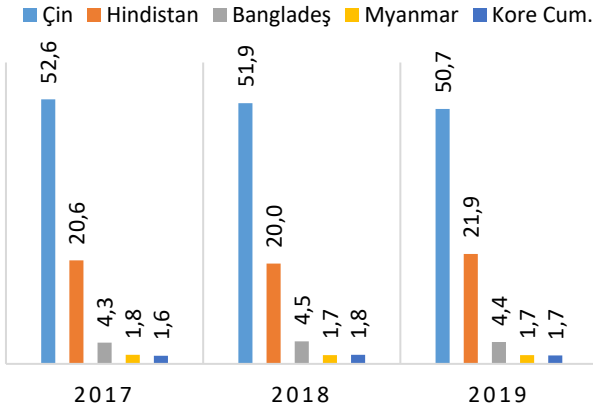
	2015	2016	2017	2018	2019	Değişim (%) ³
Alan (bin ha) ¹	1.497	1.505	1.556	1.589	1.635	2,9
Verim (ton/ha) ¹	18,00	18,01	17,94	18,14	18,79	3,6
Üretim ¹	26.948	27.099	27.930	28.811	30.708	6,6
İthalat ²	2.078	1.952	2.066	2.301	2.192	-4,7
İhracat ²	2.154	1.973	2.187	2.347	2.276	-3,0

Kaynak: ¹FAO, ²TRADEMAP (19.01.2021), ³Son iki yılın değişimini göstermektedir. HS Kodu: 070320 alınmıştır.

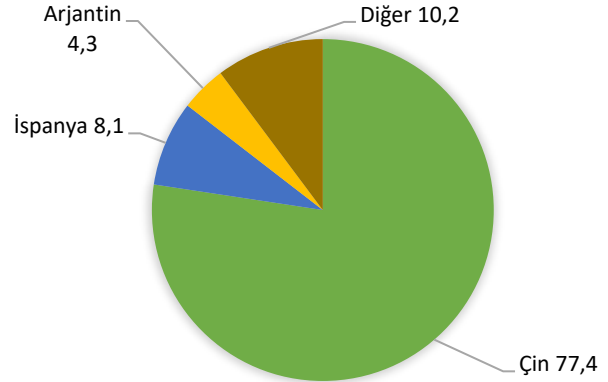
FAO verilerine göre dünyada 2019 yılında 59,7 milyon ha alanda 1,13 milyar ton sebze üretilmiş olup, bunun %2,7'sini sarımsak oluşturmaktadır. 2019 yılında 101 ülkede sarımsak üretimi gerçekleştirilmiştir. Dünyada sarımsak ekim alanı bir önceki yıla göre %2,9 oranında artarak yaklaşık 1,6 milyon hektar olmuştur. Dünya sarımsak ekim alanlarının %50,7'sini Çin, %21,9'unu Hindistan, %4,4'ünü

Bangladeş oluşturmaktadır. 2019 yılında sarımsak üretimi bir önceki yıla göre % 6,6 artarak yaklaşık 31 milyon ton olmuştur. Çin'de 23,3 milyon ton, Hindistan'da ise 2,9 milyon ton sarımsak üretimi gerçekleşmiştir. Dünyada lider olan Çin toplam üretiminin %75,7'sini karşılamıştır. 2019 yılında sarımsak üretimi Hindistan'da bir önceki yıla göre %80,6 Kore Cumhuriyeti'nde ise %16,9 oranında artmıştır.

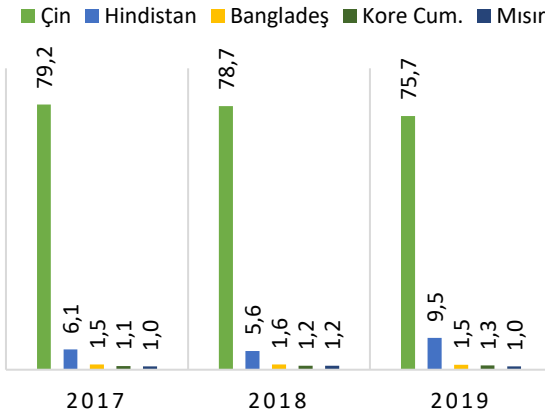
Sarımsak ekim alanında önemli ülkeler (%)

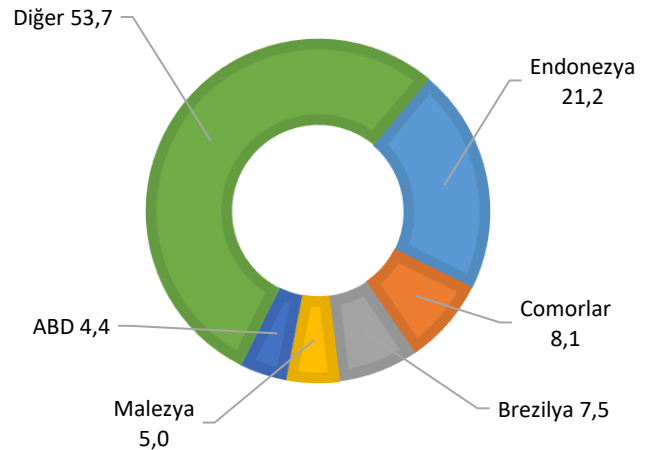
Ülkelere göre dünya sarımsak ihracatı (2019, %)

Sarımsak üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya sarımsak ithalatı (2019, %)

Dünyada ortalama sarımsak verimi 2019 yılında bir önceki yıla göre %3,6'lık artış göstererek 18,79 ton/ha olmuştur. Sarımsak ticaret verileri incelendiğinde 2019 yılında ticaret değeri olarak ihracat yaklaşık 2,83 milyar \$ ve ithalat 2,51 milyar \$ olup, miktar olarak ise ihracat 2,28 milyon ton ithalat ise 2,19 milyon ton olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılında 2018 yılına göre ithalat %4,7, ihracat %3,0 azalmıştır. 2019 yılında dünyada sarımsak ihracatında 1,76 milyon tonluk ihracat miktarı ile Çin ilk sırada yer almaktadır. Çin, 2019 yılında yaklaşık 2 milyar \$ değerinde

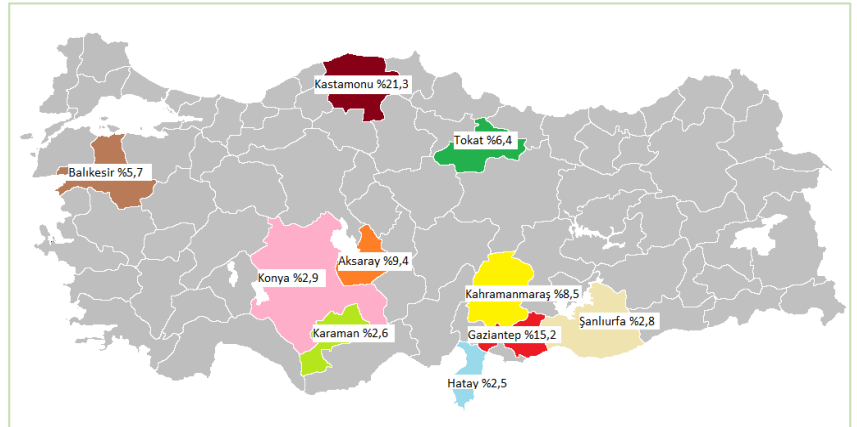
sarımsak ihracatı gerçekleştirmiştir. İkinci sırada yer alan İspanya'da sarımsak ihracatı bir önceki yıla göre %21,8 artarak 184 bin ton olmuştur. Arjantin sarımsak ihracatında 98 bin tonluk ihracat ile üçüncü sıradadır. 2019 yılında dünyada sarımsak ithalatında 465 bin tonluk ithalat miktarı ile Endonezya ilk sırada yer almaktadır. Comorlar, 178 bin tonla ikinci sırayı alırken, Brezilya 165 bin tonluk ithalat miktarı ile üçüncü sırada yer almaktadır. Dünya İthalat sıralamasında ilk onda bulunan Pakistan'da ithalat, bir önceki yıla göre %54,5 artarak 58 bin ton olmuştur.

Türkiye Kuru Sarımsak Verileri (bin ton)

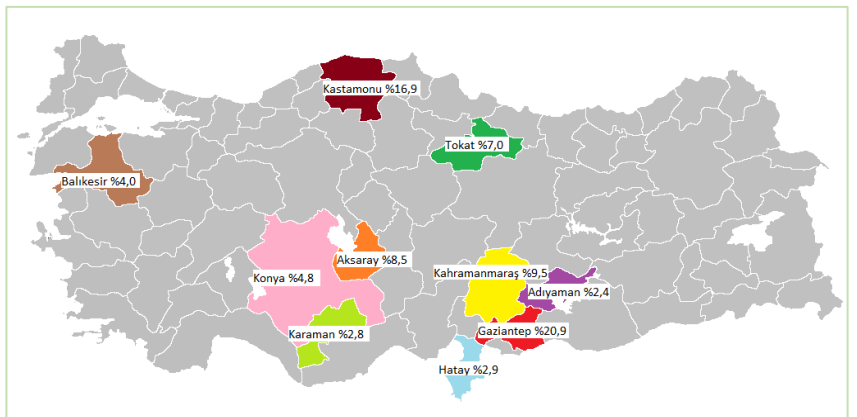
	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	Değişim (%) ¹
Alan (1000 ha)	11	11	12	13	13	1,5
Verim (ton/ha)	8,62	8,78	9,16	9,27	8,82	-4,8
Üretim	91	95	109	122	118	-3,4
Tüketim	69	68	76	84	82	-2,8
İthalat (ton)	2.408	2.998	706	551	1.639	197,5
İhracat (ton)	22	69	595	675	419	-37,9

Kaynak: TÜİK (Erişim 20.01.2021), ^{1/} Son iki yılının değişimini göstermektedir. Piyasa yılı (01.07-30.06)

Kuru sarımsak ekim alanları; 2019 yılında Türkiye'de kuru sarımsak ekim alanı 2018 yılına göre %5,7 oranında artarak 12 bin ha olarak gerçekleşmiştir. Kuru sarımsak ekim alanı en geniş olan il, 26,6 bin dekar (%21,3) ile Kastamonu'dur. Kastamonu'yu 18,9 bin dekarla Gaziantep, 11,7 bin dekarla Aksaray ve sırasıyla Kahramanmaraş, Tokat ve Balıkesir izlemektedir. Kuru sarımsak veriminde 2019 yılında, 2018 yılına göre %6,0 oranında azalma görülmektedir.

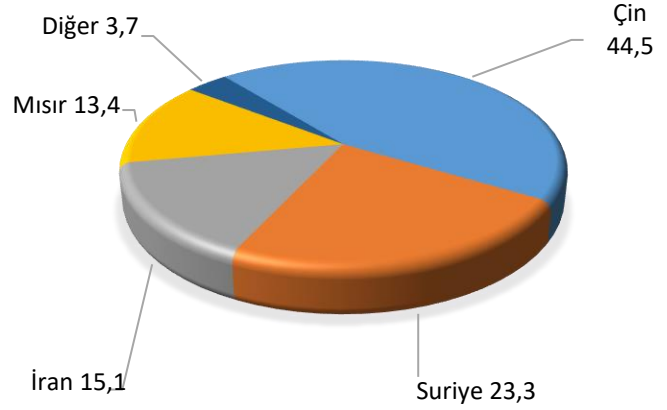
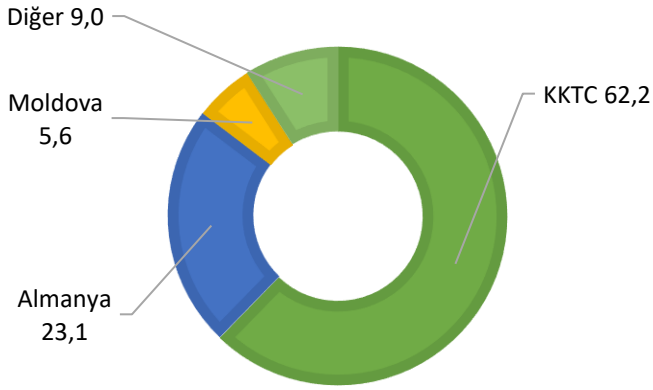
Kuru sarımsak üretimi; Türkiye'de 2019 yılında 103 bin ton kuru ve 23,3 bin ton taze olmak üzere 126 bin tonu aşan miktarda sarımsak üretimi gerçekleştirilmiştir. Sarımsak denildiğinde akla ilk gelen il Kastamonu olmasına karşın 2019 yılında 21,5 bin ton kuru sarımsak üretimi ile Gaziantep üretimde ilk sırada yer almıştır. Gaziantep'i sırasıyla 17,4 bin ton üretimle Kastamonu, 9,7 bin ton üretimle Kahramanmaraş ve sırasıyla Aksaray, Tokat ve Konya izlemektedir. Türkiye'deki kuru sarımsak üretiminin %67,5'i bu illerde gerçekleştirilmiştir.

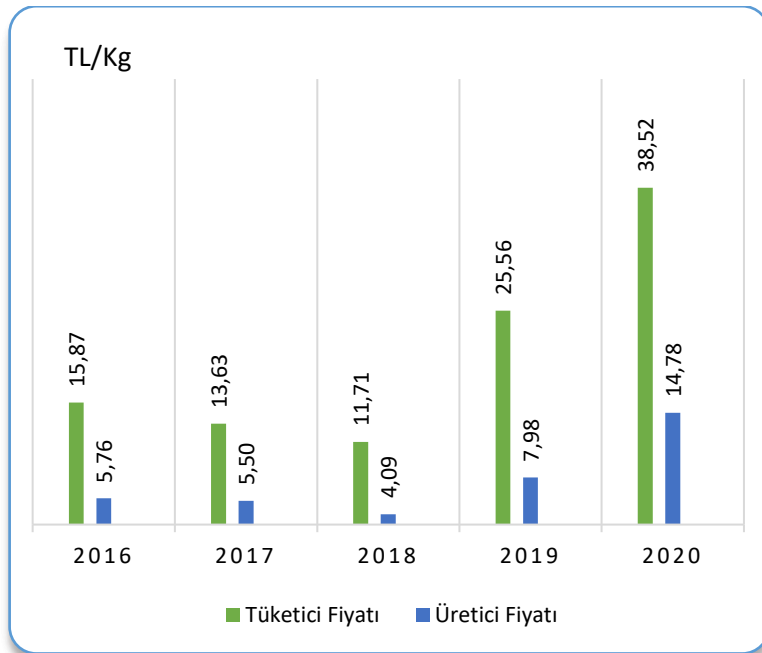
Türkiye'nin sarımsak dış ticareti, üretim miktarı göz önüne alındığında oldukça düşüktür. 2019/20 piyasa yılı itibariye sarımsak ihracatının %66,2'si KKTC'ne, %23,1'i Almanya'ya, %5,6'sı Moldova'ya gerçekleştirilmiştir. Toplam ihracat miktarı yaklaşık 28 ton, ticaret değeri ise 53 bin \$ olarak gerçekleşmiştir. 2019/20 piyasa yılı itibariyle toplam ithalat miktarı yaklaşık 11 bin ton, ticaret değeri ise yaklaşık 13,6 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. Sarımsak ithalatının %44,5'i Çin'den, %23,3'i Suriye'den, %15,1'i İran'dan gerçekleştirilmiştir.

Türkiye sarımsak ihracatında önemli ülkeler (2019/20, %)

Türkiye sarımsak ithalatında önemli ülkeler (2019/20, %)

Kuru sarımsak+ yeşil(taze) sarımsak verilerinin toplamı

2020 yılı Aralık ayında 15,58 TL/kg olan kuru sarımsak üretici fiyatı bir önceki aya göre %0,1 artış gösterirken, önceki yılın aynı ayına göre %12,8 artmıştır.

2020 yılı Aralık ayında 36,94 TL/kg olan sarımsak tüketici fiyatı bir önceki aya göre %2,9 artmış, bir önceki yılın aynı ayına göre de %0,7 azalmıştır.

Fiyatların son 5 yıllık seyri incelendiğinde ise, TÜİK verilerine göre, 2020 yılında kuru sarımsak üretici fiyatlarının 2016 yılına göre %157, sarımsak tüketici fiyatlarının ise %61 oranında arttığı görülmektedir.

Türkiye’de kuru sarımsak üretimine 2020 yılı itibariyle 15 TL/da mazot desteği ve 4 TL/da gübre desteği verilmektedir. 2020 üretim sezonunda organik tarım kapsamında üretimi yapılan kuru sarımsak, 2. kategori ürünler arasında yer almış olup, belirlenen destek miktarı ürün sertifikası (bireysel) 40 TL/da, ürün sertifikası (üretici grubu) 20 TL/da’dır. 2020 üretim sezonunda iyi tarım kapsamında üretimi yapılan sarımsak, 2. kategori ürünler arasında yer almış olup, belirlenen destek miktarı ürün sertifikası (bireysel) 40 TL/da, ürün sertifikası (üretici grubu) 20 TL/da’dır. 2020 yılı Toprak Analizi Desteği asgari 50 dekar ve üzeri tarım arazilerinde, her 50 dekar araziye kadar analiz başına yetkili Toprak Analiz Laboratuvarlarına 40 TL olarak belirlenmiştir. Sarımsak üretimi yapan üreticilere verilen tarımsal desteğe bakıldığında 2016 yılında verilen desteğin 2020 yılında %98,9 arttığı görülmektedir.

Verilen Destek (TL/kg)				
Yıllar	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam
2016	-	0,0120		0,0120
2017	0,0002	0,0043	0,0097	0,0149
2018	0,0002	0,0045	0,0113	0,0168
2019	0,0002	0,0048	0,0181	0,0239
2020	0,0002	0,0048	0,0181	0,0239

Kaynak: TOB verilerinden TEPGE hesaplamaları, 2020 yılı hesaplamaları 2019 yılı verimi esas alınarak yapılmıştır.

	2016	2017	2018	2019	2020
Kuru Sarımsak (TL/kg)	5,76	5,5	4,09	7,98	14,78
Kuru Sarımsak + Destek (TL/kg)	5,77	5,51	4,11	8,00	14,80
Gübre Fiyatı (TL/kg) (a. Sülfat %21)	0,64	0,71	1,01	1,22	1,28
Mazot Fiyatı (TL/lt)	3,85	4,69	5,78	6,43	6,07
1 kg kuru sarımsak ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Kuru Sarımsak/Gübre	9,00	7,75	4,05	6,54	11,53
Kuru Sarımsak + destek/Gübre	9,02	7,77	4,07	6,56	11,55
Kuru Sarımsak/Mazot	1,50	1,17	0,71	1,24	2,43
Kuru Sarımsak + destek/Mazot	1,50	1,18	0,71	1,24	2,44

Kaynak: TOB ve TÜİK verilerinden TEPGE hesaplamaları
2020 destekleri, 2019 verimi esas alınarak hesaplanmıştır.

Kuru Sarımsak Girdi Pariteleri

Kuru sarımsak üretici fiyatı 2020 yılında 2016 yılına göre %157, gübre fiyatı %100, mazot fiyatı ise %58 oranında artmıştır. 2016 yılında 1 kg kuru sarımsak ile 9,0 kg gübre, 1,50 lt mazot alınabiliyorken, 2020 yılında girdi fiyatlarındaki artışa bağlı olarak 1 kg kuru sarımsak ile 11,53 kg gübre, 2,43 lt mazot alınabilmektedir. Son 5 yıl içerisinde 1 kg kuru sarımsak ile alınabilecek gübre miktarında %28, mazot miktarında %63 oranında artış görülmektedir. Üretici fiyatına desteklerin de ilave edilmesiyle beraber 2020 yılında 1 kg kuru sarımsak ile 11,55 kg gübre, 2,44 lt mazot alınabilmektedir.

GENEL DEĞERLENDİRME

TÜİK 2020 yılı verilerine göre, son 10 yıl içerisinde kuru sarımsak üretiminde %24, ekim alanında ise %32,7'lik bir artış meydana gelmiştir. 2019 yılında kuru sarımsakta dekara ortalama verim 829 kg olarak gerçekleşmiştir. Sarımsak veriminin en yüksek olduğu iller 1.650 kg ile Afyonkarahisar, 1.405 kg ile Edirne ve 1.378 kg ile Konya olmuştur. TÜİK Bitkisel Üretim istatistiklerine göre 2020 yılı kuru sarımsak üretimi %12,2 oranında artışla 116 bin ton, taze sarımsak üretimi ise %16,6 oranında artışla 27 bin ton gerçekleşmiştir.

2019 yılında 5.983 ton olan kuru ve taze sarımsak ithalatı, 2020 kasım ayı itibariyle %163 artışla 15.756 ton olarak gerçekleşmiştir. 2020 yılında Kasım ayı itibariyle Çin'den yapılan kuru sarımsak ithalatı 14.904 ton, toplam kuru sarımsak ithalatının %74,5'i gerçekleşmiştir. Son yıllarda özellikle Çin sarımsağına artan rağbet doğrultusunda Türkiye'de sarımsak ithalatındaki yükseliş dikkat çekmektedir. Çin sarımsağı, coğrafi işaret belgesine sahip olan Taşköprü sarımsağının geleceğini tehdit etmektedir. Düşük maliyeti nedeniyle tercih edilen bu sarımsakların

Çin'in küresel pazarda sarımsak ihracatındaki artış, öncelikle birkaç faktöre bağlanabilir. Birincisi, sarımsak fiyatlarındaki düşüş sarımsak piyasasında canlanmaya neden olmuştur. Sarımsak hasatı sonrası Mayıs ayında yeni mahsul piyasaya sürüldükten sonra fiyatlar sürekli düşük seviyede kalmıştır. Mayıs ayı sonunda sarımsak ihracat fiyatlarında Nisan ayına göre yaklaşık %60 düşüş gözlenmiştir. Bu fiyat düşüşleri, deniz aşırı tüketici talebini önemli ölçüde artırmıştır. Diğer ülkelerin ithalat politikalarında görülen gevşeme de sarımsak ihracatını doğrudan iyileştirmiştir. Örneğin, Mart ayında Endonezyalı yetkililer, istikrarlı bir tedarik sağlamak için sarımsak ithalat kotalarını kaldırmak için geçici önlemler alarak, Çin'in ihrac ettiği sarımsağın dörtte birine talip olmuşlardır. COVID-19 salgınının ortasında, sarımsağın antiviral özelliklere sahip olabileceği iddiaları nedeniyle ABD ve Avustralya gibi deniz aşırı pazarlarda da sarımsak talebi önemli ölçüde artmıştır.

TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ (TEPGE)

Enstitümüz tarım, gıda, çevre ve kırsal kalkınma konularında ekonomik araştırmalar yaparak ve/veya yaptırarak başta T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, kamu ve özel sektörde karar alıcı birimleri bilgilendirmeyi, böylece araştırma sonuçlarına dayalı politikalarla/kararlarla ülke tarımının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen, konusunda üzerine düşen görevleri yapmaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

Bilgi için: Uğur BAYRAM, ugur.bayram@tarimorman.gov.tr, +90 312 2875833/128